

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Veneta. Provincia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68850)

VENETA. PROVINCI

PROVINCIÆ Venetæ duodecim domicilia sunt. In quibus biennio nostris tercentum: ex posteriore anno his plures duodecim ti fuere. Nempe. In Professione Domo Venetijs quadraginta. Paduæ quinquaginta. Quattuor & quadraginta Brixiani. Viginti quinque Bononiæ. Ferrariæ vnus & viginti. Veronæ. Parma Mantuæque sendecim. Quindecim Placentiæ. Par numerus in Foro Liguoriarum. Mutinæ duodecim. Nouellariæ postremo in Professione Domo ad septem & triginta. Ceterum in posteriore anno sedecim adscripti in Societatem. Proximo septedecim. Et illo quidem vnus defunctus. Hi autem quattuor: tres sacerdotes, & coadiutor territorialis vnus.

DOMVS. PROFESSA

INGENS eorum numerus, qui se generaliter in Professione expiarunt: ita vt sacerdotes complures in posteriore anno quadragenas acceperint. Inter illos autem, qui Dei instinctu alterius quoddam in itinere vite videntur exorsi, enituit vnus e nobilissima familia, qui cum se spiritualibus Societatis nostræ commendationibus informandum tradidisset, quo celerius curreret in via mandatorum Dei, sacerdos factus, quotidie in templo nostro magna cum civium admiratione

admiratione ac letitia rem diuinam facit. Spectata etiam vnus e nostris industria, quem sibi hereticarum causarum quaesitor adhibere solet in consilium: hic enim duos praecipue peruersae mentis homines, atque obstinata, ad saniozem retraxit. Eorum vnus ex infanda Anabaptistarum haeresi, quam etiam erat circumcissione professus, urgente illo, ac peruicente, se eiecit, atque extulit: hoc profecto difficilius, quo multos iam in ea annos impia consuetudine, quae peccandi licentiam aluerat, pertinacius habebat. Hanc igitur in Anabaptista singularem Dei clementiam suspexit ciuitas: eandem sequenti anno agnouit in alio: qui cum totis triginta annis (tot enim natus erat) quantum poterat cogitando recordari, semel tantum peccata sua sacerdoti aperuisset, & cum Turcis coniunctus magno vsu familiaritatis, eorumque factus sectator, & amulus, Christi diuinitatem, Beataeq. virginitatem Matris spurcissimo ore pernegaret, Sacramenta obtereret, cō pluribus calicibus, crucibusq. confractis: Dei tandem impulsu, qui neminem vult perire, sed in malos supplicia sustentans, dat ijs tempus, occasionemq. penitendi, resipuit: impiamq. amentiam, quae multis iam emanarat iudicijs, coram inquisitore eiuravit. Idem factum nostrorum hortatu a muliere quadam cum filijs duobus, & ancilla, qui se se consimili vesania in easdem Turcarum sordes immerferant. Sed longum nunc esset, nec fortasse necessarium commemorare quot subuentum sit inopum necessitati, quot cōsultum pudicitiae puellarum: quot a diuitibus contributo aere sumptuq. collocatae: quot

quot

quot ab instituto meretricio abducta: quot
 iniustus possessoribus & quanta suis dominis reser-
 ta: quam sint restincta odia, rixaeq. multorum
 piorum fulta Sodalitates, quae nutabant: quot
 non sita ruere, sed erecta, quae cadebant. Cetera
 sint praestita eiusmodi, quae propter nostrae profes-
 Societatis, non Venetijs modo, sed omnibus in
 locis, etiamsi de me non audiat, arbitrari potest.
 Vnum hoc tacitus praeterire non possum, in quo
 diuina euidenter apparuit. Templum nostrum est
 pinquum valde Domui Cathecumenorum: quae
 fit, ut qui reiectis tenebris vanarum superstitionum
 luce diuinitus immissa ad Christianam religionem
 applicare decernunt, apud nos erudiantur ijs capi-
 bus, quae ad fidem pertinent, nostroq. in templo
 rique baptizentur. Ex horum numero fuit adole-
 vnus Turca: qui cum a naue Christiana captus esset
 Illyrico, vincitusq. teneretur: quoniam aliquid ali-
 do inaudierat de Christi numine ac potestate, se
 reputans, fore ut eius ope liberaretur: implorato
 sius auxilio, simulq. se Christianum fore pollicitus
 effugeret: post has veluti conceptas preces, tristis
 obdormit: Vix hora abierat, cum se solutus simul
 no, & vinculis animaduertit: ceteros autem omnes
 arte grauiterg. dormientes. Igitur diuino vitu-
 nescio, Christo fretus fugam arripit: nec eum exci-
 ti custodes assequi potuerunt, quamuis avidissime se-
 querentur. In Christianorum namque loca contenti
 cursu peruenerat. Inde Venetias. vbi quod votum
 feliciter nuncuparat, fideliter exoluit. Ad temple-
 natum

natum lychnus accessit pensilis ex calato argento af-
fabre factus e multatitia pecunia, quam pomparum
Censor (hoc nomine est apud Venetos mag. stratus)
huic operi addixit. Duo praterea candelabra: lignea
quidem illa, sed ita apposite distincta auro, tantoq.
artificio, vt tabernaculo ipsi, quod similiter est inau-
ratum, mirifice respondeant.

COLLEGIUM. PATAVINUM

DE DVABVS Sodalitatibus Beatae Virginis
deq. nobilium adolescentium, Venetorum prae-
cipue, qui alteram obeunt, admirabili studio, & ardo-
re mentis ad pietatem scriptum est annis superiori-
bus. Ex vtraque duobus hisce annis, quamquam plu-
res Societatem nostram expeterent, potestas tantum fa-
cta est octo, magna spe virtutis & ingenij, vt in eam
cooptarentur. Inter hos Germanus fuit adolescens,
qui cum in patria flagraret nostrae religionis deside-
rio, obtinere non poterat aditum, nisi si patrem virum
clarissimum, a quo multa in nos constiterunt officia,
magnaq. apud Rodulphum Imperatorem auctorida-
tis, antea exorasset. Eius porro pater, alia omnia.
Quin potius illum, vt aberraret a proposito, studiorum
obtentu in Galliam primum, deinde Patavium aman-
dauit. hic ergo cum esset, facta nempe calum non animi
mutatione, in Beatae Virginis Sodalitium aggregatus,
eadem cupiditate aestuabat. Verum, vt fit in eiusmodi
deliberatione, cum ex vna parte statueret sibi patrem
inexorabilem, simulq. expenderet quantum haberet

H. CR.

eris ad Euangelicā turrē ex edificandā: ex alio
 vero religionis pulchritudo, diuināq. splendor gloriā
 fulgeret ad oculos: hoc tam ancipiti consilio susce-
 pit, propensus tamen in melius, diuino instinctu pro-
 cumbit in genua, vt sese voto obliget Deo. sed
 eius vox, vt exitus postea declarauit, demonum
 impediretur, obstupescit animo, Beatum Pa-
 lum, in quem singulari pietate ferebatur, patronum
 appellat. Neque irrita preces. Visus confestim
 cernere sibi supra caput fulgenti gladio diras abig-
 tem demonum pestes, posteaq. hortantem audire
 gno vt animo votum suscipiat: id namque ipsi gratū
 Deo, & acceptum fore. Qua re confirmatus, sancti
 Apostoli aspectu & sermone recreatus, se voti pro-
 sione obstrinxit: quod etiam paucis post diebus,
 ei nec opinanti totam rem pater per litteras per-
 fisset, impleuit. Data superiore anno in Collegio
 gædia per illustris, cuius argumentum Beata Iustina
 (cuius hæc ciuitas patrocinio nititur, & sacrosancti
 reliquijs gloriatur) martyrium fuit: tanto apparatu
 tanto concursu vicinitatis, tanto cum ageretur
 lentio (quod sane perquam mirum est in ea urbe
 propter frequentiam licentiamq. iuuenum, qui con-
 fluunt studio litterarum) tanto denique, postquā per-
 acta est, plausu, tantaq. approbatione conuenarum
 & ciuium, vt in multorum animis erga fortissimum
 Christi Martyrē excitata sit aut amplificata potius
 veneratio, et eorum, qui ad nostras ventitat scholas,
 auctus numerus ac diligentia. Ex his fuit vnus ali-
 quando, qui cum magnis conficeretur sollicitudinibus
 aculeis,

aculeis, scrupulisq. ex recordatione vitæ prioris, nullamq. animo prorsus ægro & saucio quietem capere posset, spem omnem salutis suæ in Beatissima præsidio Virginis repositam habebat. Ergo eam precatur suppliciter, orat, vt ferat laboranti opem, mastoq. succurrat: ei se commendat etiam atque etiam quotidie: in quo cum perseveraret studiosius, hanc sibi vocem articulate ad aures peruenisse cõmemorat. Noli fili amplius cogitare de peccatis tuis, quo audito, impetrata spe veniæ sese erexit, omnisq. quæ angebat illi cura, cõtinuo resedit. Explicatur doctrina Christiana non pueris solum in omnibus fere templis, sed & in publico interdum idiotis rudibusq. interiecto nonnumquam ad permouendos ad pietatem animos, sermone salutari. Qua in re contigit aliquando, vt quidam, qui festis diebus Symphonia & saltatione oblectare plebem, & ex eo victum sibi quærere solebat, cum in similem incidisset sermonem, ita afficeretur, vt omne se instrumentum Musicum combusturum sponderet vltro, nullumq. intermissurum diem, quindum Christiana traditur doctrina, interesset. Et vero promisso etiam fidem præstat.

IN ijs, qui morti proximi adiuuantur a nostris extremo certamine, hoc inter cetera accidit, quod neququam prætereundum videtur. Aduocatur vnus ad moribundum adolescentem, qui iam se, alterius initurus viam vitæ, viatico, vt par erat, instruxerat: sacro etiam delibutus oleo, ad luctandum cum aduersario comparauerat. Ecce tibi offert se fœda facie, & horribili ad aspectum diabolus, vt iniiciat adolescen-

ti terrorem. clamat ille, tærrimam a se conspici-
 fiam, vultuq. deformem: commouetur animo, & to-
 to corpore contremiscit: proinde sanctissimam Cruci-
 xi imaginem sibi dari, ac preces pro se fundi ve-
 menter postulat, multis circumstantibus: paulisper
 interim acquiescit. nec ita longo interuallo efflagita-
 iterum preces, quod Crucifixum sibi diabolus (ita
 cebat) euellere e manibus, & extorquere niteretur.
 Aquam lustralem aspergit Pater: confirmat timen-
 tem, excitat fidem, commemorat diuinam misericor-
 diam, ad eam confugiat hortatur. respirat bellator,
 animum recipit, nec se tantum recreat e timore, sed
 hosti, etiam insultat imbecillitati: qui priore spe deu-
 ctus, iocularibus eum formis & ridiculis ab oratio-
 ne, in quam erat intentus, auertere moliebatur. Ad
 extremum demon, quoniam videbat suos conatus ef-
 se ludibrio, cū egroti corpus (ita enim testabatur cū
 gemitu adolescens) male accepisset verberibus, vin-
 culisq. constrinxisset, sese ex oculis illius auertit. Hæc
 porro pugnam, quæ duarum spatium tenuit horarum,
 magna pax est in victore adolescente, & tranquilli-
 tas consequuta: qui tamen cum se adhuc vinculis sen-
 tiret astrictū, simulatque lustratus est piaculari aqua,
 ereptus de laqueo venantium, cum totus esset in agē-
 dis gratijs, cōmemorandoq. quod a Deo acceperat, be-
 neficio, e custodia etiam, & vinculis corporis euola-
 uit. quod quidem spectaculum ita eos excitauit, qui
 aderant morienti, vt non nemo ex ijs, qui erat ante re-
 missior, sedulo iam ac serio cogitare cœperit de ipso
 mortis articulo, in quo æterna vita disceptat. Quod
 item

item fecerunt alij multi, qui a Patre Possëuino spiri-
tualibus Societatis nostræ exercitationibus expoliti,
ita prælucent exemplo, vt non paucis imitandi stu-
dium accenderint. Et sane (quæ Deo habenda est
gratia) singularem habet rationem hic Pater tum di-
rigendi, tum promouendi etiam eos, qui ad cælum,
terrenarum reiecta rerum cupiditate contendunt,
quod & probarunt nostri, & externi: ijq. non secula-
res modo, sed religiosi homines nõnulli: in quibus mi-
rificum eius extitit studium, vel commouendis lan-
guentibus, vel currentibus incitandis.

COLLEGIVM. BRIXIENSE

NOSTRORVM hortatu institutum Colle-
gium Causidicorum, iurisq. ciuilibus peritorum,
vt sint veluti aduocati pauperibus, quorum patro-
cinium gratis suscipiant, causasq. tueantur. Quin-
quepartita sunt pro varietate ætatum ac persona-
rum Sodalitates piorum hominum, quæ celebrantur
in Collegio: quarum, quæ maxima est, ab ea per-
multa extant in ciuitatem ipsam Christianæ carita-
tis officia. Hæc iam laudabilem illam adsciuit consue-
tudinem, vt quo die in Bacchanalibus sollempni sup-
plicatione cõsecrata præfertur Hostia, & in templo
nostro quadraginta precatione horarum proponitur
adoranda (is est dies tertius ante Cinerary) eo die
vesperi, longissimo ordine, & face plurima sese acri-
ter flagellis diuerberantes procedant ad nostram æ-
dem: quam ingressos & breuis a nobis excipit con-
cio,

cio, & ab Episcopo interdum benedictio (quod be-
 etum anno superiore) dimittit. Numerus discipulo-
 rum, qui frequentant gymnasium, augetur in anno
 singulos. Insigniter autem auctus priore anno, quo
 quartus accessit magister ad Philosophiam perdoctus
 dam: tam enim multi conuenerunt amatores sapien-
 tia, ut perampla licet aula, propter eorum multitu-
 dinem arcta esse videretur. Gratum hoc videlicet, &
 incūdam ciuitati fuit. Sed cum lauit deinde gaudium
 quintus, qui nuper accessit ad explicandam Mathe-
 maticam. Incenditur porro magis inuentus cupidi-
 tate discendi, eam etiam ob causam, quod ab nostro-
 rum Academia discipulorum, binæ utroque anni
 habitæ sunt actiones, ita appositæ, ornata, elegantes,
 ut repetere interdum iterum ac tertio fuerit necesse.
 quod maxima fuit laudi adolescentibus: nec minus
 fortasse illud, quod ipsi quoque, exercendi causa in-
 genij, pronuntiata quædam ex Rhetorica, Poeticæque
 facultate, de quibus disputarunt publice, curarunt
 imprimenda. quod cum in magna fecissent nobilita-
 tis corona, admirationi simul ac voluptati fuerit. Illud
 quoque (neque enim omittendum videtur) plurimum
 habuit & commendationis, & gratiæ: quod
 Episcopum nostri amantissimum, cum Collegium pri-
 mo inuiferet, non modo aduentitia exceperunt ora-
 tione, sed carminibus etiam varijs, & emblematis,
 ea venustate, eoque acumine, ut cum omnia coniecta
 essent in libellum, quominus mandarentur typis, non
 potuerit obsisti. Neque vero desideratur ciuium er-
 ga nos studium, & voluntas: ita ut, quoniam & Col-
 legium

tegiū aliqua ex parte factum amplius, et templum
 ornatius, hoc fere quicquid est, totum, eorum libera-
 litati acceptum ferre debeamus. Declararunt idem
 proxime in Patrum, Nicolai Bobadilla, & Lauren-
 tij Magij aduentu, omnibus optatissimo: alterum
 enim ita venerabantur, vt acciderent ad genua. ad
 Magium vero, cū in Gallias ad Regem, et ad Prouin-
 cias Societatis visitandas proficisceretur, magistra-
 tus adiit publicus, qui refert personam Senatus,
 eumq. composita ad tempus oratione (qui magnus
 honor & rarus, nec nisi Principibus viris haberi so-
 litus) perbenigne salutauit. Ceterum, magna est eo-
 rum assiduitas & frequentia, qui nostrorum vtun-
 tur opera, ad vitam vel recte instiūendam, vel Chri-
 stiane terminandam: nec paruus omnino fructus: qui
 tamen etsi eluxit in multorum emendatione, & mi-
 gratione prorsus admirabili: in ijs tamen, quibus pre-
 sto fuerunt morte multandis, apparuit illustrius: quo-
 rum alij permoti scelerum pœnitentia, sese volunta-
 rio cruciatu contuderunt flagris, vt manaret e ver-
 beribus sanguis: genibus alij perreperunt ad suppli-
 cij locum: omnes non equo tantum animo, sed & li-
 benti eam in se acceperunt animaduersionem, quæ
 ipsorum sceleribus debebatur: quam tantum abest vt
 accusarent, ea se grauiorem multo atque acerbio-
 rem commeruisse prædicabant. e quibus vnus cum ido-
 neam nactus esset effugiendi occasionem, ea vti no-
 luit: quod mallet iuste mori, quam turpiter viuere.
 Vt qui tam prompto animo paratoq. gradiebantur
 ad pœnam, eorum illa mortis opportunitas, non hu-

mana misericordia, sed Christiana quadam benen-
tia videretur prosequenda.

COLLEGIUM BONONIENSE

MAGNA fuit tum huius urbis Ar-
chidiaconi Cardinalis Caetani Legati Apo-
stolici, quam diu hic fuit, erga nos amoris significatio
alter in prima Concilij sui Provincialis celebratio-
nostrorum opera usus sit, alter per humaniter Ca-
legium inuisere, orationiq. quæ dicta est in re-
novatione studiorum, interesse voluerit. Magna
etiam Bononiensium humanitatem sumus exper-
tum in sacra suppellectili, tum in bibliotheca. illa
aureorum quingentorum summâ, hæc ad trecentos
adaucta. Nobilis quidam tercentum aureos dedi-
vit quinque cubicula nouo edificio iungeretur: cuius
quidem edificiij iam incolæ cæpta cubicula quindecim
Testamento alius aureos amplius mille quingentos
legauit. Alius quadringentes. In hac porro urbe
præter munera usitata nostris & communia, ut cõ-
fessiones generales, quæ fere centum sunt audita
multos a concubinis, cum quibus denos, videnos, tri-
cenos annos turpissime vixerant, abductos, atque alios
eiusdem generis: inuētus est, qui cum omnibus reser-
tare viribus, & coercere cuperet intemperantiam
in quam erat multorū annorum consuetudine prolapsus:
nocte quadam, cū premeretur acrius, summa hie-
me, & frigoribus maximis in hortum secessit, quæ hu-
bebat domui continētem. Hic abiecta veste sese in ni-
uem.

ne conijcit, nudum corpus peruoluit in glacie, ad extremum in frigidissimam aquam penitus immergit: co-
 usque, vt importunus ille ardor nõ compressus modo
 in præsens, sed ita oppressus, ac resinctus sit, vt nun-
 quã postea exarserit. Recõciliati præterea magna eru-
 ditione, & celebritate nominis, viri duo, qui inter se
 animis opinionibusq. dissidetes, ne voluminibus qui-
 dem vltro citroq. missitandis abstinuerant, vt vter-
 que superior altero videretur.

COLLEGIVM. FERRARIENSE
 Mutinense, & Foroliuense.

FERRARIAE hoc biennio nostrorũ insti-
 tutionibus & consilijs eruditi, ad fidem venerũt
 Hebraei septem, redierunt hæretici quinque. Perfectũ
 in templo lacunar, quod erat superioribus annis in-
 choatum. Excitatum deinde præcelsum pegma &
 per amplum, opere sumptuq. magnifico: is fuit aureo-
 rum circiter mille: ad sacrosanctam hostiam collocã-
 dam. Collegium postremo e piorum eleemosyna com-
 pluribus auctum cubiculis, & porticu percommoda.

MUTINAE, cũ verno tẽpore non ipsa tantum in
 vrbe, sed in propinquis etiam pagis summa esset an-
 nonæ caritas, per nostros perfectum, vt obuiam ire-
 tur pauperum egestati, qui fame moriebantur. Duo
 ad mentis sanitatem reducti: quorum alteri ita im-
 pediebat rationem dolor peccatorum, vt dicebat ipse,
 qua in se admiserat, vt mortẽ inedia persequeretur:
 alter ita præceps amentia ferebatur, vt esset cõst in-
 gendus.

gendus. vterque igitur ad se redijt opportunum
 quio consilioq. nostrorum. Collegij angustia, COLLI
 pta domo satis commoda, laxata. SERE
 IN FORO etiā Linij strenue a nostris, nec inuicem
 omnino laboratum. Nam, vt omittamus proprie me mere
 erga nos animum Legati Illustrissimi, quem ostendit quam ea
 & sua presentia honestando scholarum initia, trem app
 praeunte oratione repeterentur: et saepe ad nos vniuersitat
 do, nostrisq. familiariter vtendo (quod idē de vniuersitate
 vrbis Episcopo iā dici potest) itemq. nostrorum rogatione
 vel auersas, uel condonatas iniurias, cadesq. ad attribut
 similia. Reconciliatio gratia facta est, magna cum factum
 probatione omnium, & utilitate multorum, in Ducis m
 familias duas, & amplas, & nobiles, quae inuicem sed ad
 inter se odio, & periculoso dissidebant. Eadem vniuersitate
 ne inter alias duas pari nobilitate, repressa similia factum
 flamma, quae iam serpere coeperat, nec ita facile fore, v
 debatur posse restingui. Quod factum similiter inquit
 vno e pagis propinquis. Cuiusdam animum in vniuersitate
 eius perditis, nec ad voluntatem fluentibus, desper
 tio occupauerat: itaque nocte quadam se in puteo
 abijcere parabat. sed vocem quamdam, qua admo
 nebatur, vt suam potius procuraret familiam, cui
 audisset in tenebris, destitit a proposito: qui & hoc
 narrare solitus, et demonem praeterea saepe a se rep
 sum commemoratione nominis IESU, cum dist
 Etum gladium non dissimulanter offerret, quo se exp
 ret e miserijs.

COLLEGIVM. MANTVANVM

SERENISSIMI Duces nullum finem de nobis faciunt cogitandi, nullum pratermittunt optime merendi locum. Et Leonora quidem Ducis mater, quam eandem (quæ eius est benignitas) nostram matrem appellare possumus, ita vetera officia officiis cumulatur recentibus, ut secum ipsa quotidie certet. Templi edificatio non intermittitur: quod ut amplius fiat, & perficiatur maturius, & Dux ipse adiuvit, tum attributa via, ut includi posset a nostris, quod & factum est: tum donatis aureis mille ac ducentis: & Ducis mater optima, non quotidianis modo subsidijs, sed ad materiam etiam conuehendam commodatis interdum equis rhedarijs ingentis pretij. Quod ipsius factum cum daret sermonem nonnullis, qui dicerent fore, ut equi ipsi ex eo labore deficerent. Utinam, inquit illa, hoc contingeret, ut in Domini opere morentur. Ad duas scholas addita est tertia. Casus Conscientiæ bis per hebdomadam explicantur. Vicino in oppido grauis quædam inter oppidanos & clerum discordia sublata. Duo præterea quas habebat pellices, legitimo eas sibi matrimonio copularunt.

COLLEGIVM. VERONENSE

ILLVSTRISSIMVS Cardinalis perpetuam illam suam erga nos benevolentiam seruat: quam multis etiam, nec vulgaribus significationibus ostendit. Vir, qui viuentem uxorem, ignaram doli alteram superduxerat,

duxerat, nostrorum tandem admonitu ad priorem
 dicit, adulterina relicta. Schola doctrinae Christi-
 adiuta praescripto usu menstruo Sacramentorum
 lectisq. e cœtu vniuerso sexaginta viris ad re-
 mouendam. Constituta Sodalitas virginum, quae
 Etia Ursula, in cuius sunt clientela, nominantur,
 lier, quae furore amens, & caeca animam corporis
 uouerat daemone, disruptis vinculis, in qua se
 duerat, ad mentem & ad Deum reuertit. In
 rum Seminario constituta Congregatio Beatae
 nis, & Academia: vt his duobus quasi stimu-
 citentur adolescentes ad litterarum studia cum
 tate iungenda. Introduta etiam consuetudo ma-
 nae precatationis. Qui peccata sua consistentes ab
 re ætate repetierunt, Verona, hoc biennio ap-
 stros, numerati sunt tercentum fere ac triginta

COLLEGIVM. PARMENSE.
 Placentinum.

OCTAVIVS Farnesius Dux Parme
 Placentiae, cuius semper auctoritate ac
 dio Societas nostra nixa est, ea humanitate praes-
 & pietate, vt reliquis exemplo Principibus esse
 sit, cum Parmae eum in morbum incidisset, quem
 consequuta est, vitæq. finem sibi instare intellige-
 voluit habere secum semper aliquos e nostris,
 numquam discederent. Igitur horum sermone, &
 hortatione, ita confirmata & recreata summo
 in discrimine Christiani Principis virtus, vt cum

nam collocasset spem in diuina misericordia, magna
cum animi tranquillitate moreretur. Mille nobis au-
reos ex testamento reliquit. Eius deinde nepos Ranu-
tius Princeps, maiorum imitatione & sua etiam spon-
te nostri studiosissimus, e perennibus piscinis suis iu-
gem deriuari permisit aquam ad Collegij ornatum
vsuq. peropportunam. Ceterum auctum est tem-
plum, tum lychno inargentato magni operis, tum
multa pretiosa veste, qua ad sacra adhibetur. Vnus
quidam ex familia veteri & illustri Collegium ex
asse instituit heredem. Reditus annui trecentis aureis
estimantur.

PLACENTIAE templum aliquando ab-
solutum est: aditum etiam ab Episcopo, cum eius an-
tea altaria sollemni ritu consecrasset, incredibili ci-
uium frequentia & gratulatione: a quibus ad templi
eius ornatum dona missa nonnulla. Sed de Placenti-
no Collegio, praetermissis his, qua sunt cum alijs com-
munia, hoc oreuiter subiiciendum videtur. Cœnobium
est Placentia sacrarum virginum, quarum ex liber-
tate, maiore fortasse quam necesse esset feminis Deo
dicatis, religionis disciplina, & pietatis ardor oblan-
guerat: sic vt Episcopus multis tentatis remedijs (cū
frigerent omnia) cogitaret de earum curatione ad
Pontificem Maximum reijcienda. Sed cum placuisset
hoc quoque extremum adhiberi, vt videret aliquis
e nostris ecquid proficere posset: eius dexteritate ac
diligentia, tanta ad meliorem spem facta est inclina-
tio, tãta in virginibus, animorum morumq. mutatio,
vt cum priuatas res suas cuncta in commune contu-
lissent,

bissent, & licentiam illam certarum legum
coercuerint, et dissolutionem seueritate represserint

DOMVS. PROBATIONIS.

uellariae.

NOVELLARIENSIS Domus
premeretur rei familiaris angustijs, vi-
tus, nec opinantibus nostris magnā vim pecun-
tulit: non petitis praedibus, nō accepta syngrapha
vero praesinita die, qua redderetur. Instructi per
ri Societatis nostrae exercitationibus: multo
idem fecissent, si nostri satisfacere omnibus pot-
Verum, quod his per occupationes non licuit, Re-
permissu, cum ad eum supplices datae essent
compensatum est ab vno quodā externo, qui in-
profecerat, vt magister aliorum esse posset. Ad-
se maxime disciplinam exercuit spectatissima
Hippolyta vxor Comitis Petri Bonarelli a Re-
qua totam etiam familiam ad eandem orandi
& meditandi consuetudinem traduxerat: nam
ram vnam impartiri a familiaribus quotidiana
tationi & aliquid praeterea seponi temporis ad
tutiendam conscientiam volebat. Ceterum esse
res religiosorum hominum, non domum secularem
Ipsa praeter ceteros, assiduam caritatis officijs,
ligionis, operam dabat. Ea nunc ad Deum euen-
est. Cuius discessu etsi percussus est valde
Etus vir eius (vt debuit) erexit tamen sese nostris
sermonibus, adeoq. imperavit dolori, vt eo ipso

quo celebrabatur funus in tēplo nostro, cum familia
vniuersa, fratribusq. nostris Eucharistiā sumpserit.
Optimus omnino Princeps ac sapiēs, qui a Deo pende-
ret totus, grauissimūq. dolorem suum diuini cōsilij co-
gitatione leniret. Sape vocamur in finitima oppida ad
eorum auxiliū, qui e vita decedunt. Factum aliquā-
do vt accerferetur Pater Rector a quodam, qui eum
magnopere cupiebat, ad eum cum venisset deslitutum
viribus & interclusa anima, vt loqui non posset: vt
inclamauit hominem bis terue nominatim, agnitus
est ab agrote: tanta cum lætitia, vt vox sensusq. re-
dierit. Hic nempe multos ante annos flagrans studio
pietatis, ad eamq. nostrā informatus domi, ad Socie-
tatem animum appulerat: cum minus idoneus habe-
retur, quod etate nimium processisset, quod de se impe-
trare non potuit, fieri voluit in rebus suis: quarum
omnium paulo post, cum Parma ageret, Parmense
Collegiū scripsit heredem, sed cum quasdam adscrip-
sisset condiciones, ab instituto nostro (quod ipse cogni-
tum non satis habebat) alienas: miro prorsus modo
factum est, vt etsi labente iam spiritu venerat Pater,
meliuscule illi fuerit, & cœperit loqui, tamdiuq. pro-
duxerit vitam, quamdiu Parma allatum est testamen-
tū, & summa ipsius voluptate correctum: ipse quo-
que, quod optabat maxime, in nostram Societatem ag-
gregatus: idq. eo admirabilius, quod fuit Pater Pro-
uincialis expectandus, dum Mantua reuerteretur, ita
quem spiritum per octo dierum spatium, exiguo, aut
propemodum nullo sustentatus cibo, retinuerat, eum
reddidit Deo, cum primum sese illi Societatis nostræ
uinculis

vinculis obligavit. Quattuor habita publice ad
 pulis nostris actiones, tanto hominum studio con-
 suq. ut ne plurimi excluderentur, in aperto fuer-
 habenda. Extrema porro actioni, cuius argumen-
 adolescens ad Deum conuersus, interfuit Hebr-
 quidam, qui cum antea ad Christianam inclinaret
 gionem, actione illa audita ita permotus animo
 in eam omnino incubuerit. Suscepit illum Caro-
 Comes fundator Collegij, qui adhuc hominem libe-
 lissime sustentat. Et quoniam fundatoris nostri in-
 mentio, vnum atque alterum de illo addendum
 enim aliquando in remotiore domus parte, quo
 se recipit interdum, cum aliud omnino agens ex-
 tans ducentos aureos reperisset in cista, eos
 oblatos diuinitus, non attingendos sibi, sed nostris
 tribuendos putauit. Retinet deinde suum illud
 ne, ac proprium alendorum hieme pauperum: quod
 pium eius officium superioribus mensibus in maxima
 caritate annonæ conspectius fuit: cum confluentibus
 quamplurimis, ipse totaq. eius cohors ministris
 semper ad mensam, quæ multiplex erat, in ipsius
 la undique disposita. Ad quos deinde exempta
 resciendos in spiritu, non defuit a Noniis nostris
 salutare illud pabulum animorum, explicatio Chri-
 stianæ doctrine.